

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Otuz altıncı İçtima

19 . 5 . 1337 Perşembe

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	318	2. — Kastamonu Mebusu Doktor Suad Beyin, Ankara'da bir dişçi mektebi tesisine dair kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/295 mükerrer)	319
2. — İcra Vekilleri Heyeti muamelâtı	318, 320	3. — Kastamonu Mebusu Abdülkadir Kemali Beyin, Kanunu Cezanın 203 ncü maddesine tezyil edilecek mevad hakkında kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/288)	319
1. — Yeniden intihabedilen İcra Vekilleri Heyeti	318:319,320	4. — Trabzon Mebusu Ali Şükrü Beyin, Memurinin usulü muhakemesi hakkında kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/299)	319
3. — Âzayı kiram muamelâtı	320	5. — Kırşehir Mebusu Sadık Beyin, Memurinin muhakemat Kanununun tadili hakkında kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/289)	319:320
1. — Mebuslardan bâzılarına izin verilmesine dair Divanı Riyaset Kararı	320:321		
4. — Teklifler	320		
1. — Çorum Mebusu Ferid Beyin, Ankara Valii sabıkı Reşit Bey ailesine maaş bağlanmasına dair kanun teklifi (2/309)	320		
5. — Mazbatalar,	319		
1. — Siird Mebusu Mustafa Sabri Efendinin, İstinaf mahkemelerinin lâğvı hakkında kanun teklifi (2/296) ve Lâyiha Encümeni mazbatası	319		

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 2 sonra

REİS — Reisisani Dr. Adnan Beyefendi

KÂTİP — Ziya Hürşid B. (Lâzistan)

REİS — Celseyi açıyorum. Zaptı sabık okunacak.

(Ziya Hürşid Bey tarafından zaptı sabık hulâsası kıraet edildi.)

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Birinci celse

Hasan Fehmi Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde saat ikide bilinikâat zaptı sabık hulâsası kıraet ve tashiha kabul olundu. Kars'ta bir meydanın İnönü namıyla tevsih edildiğine dair Kâzım Karabekir Paşadan mevрут telgraf kıraet ve hiyaneti vataniye ile mahkûm mütaadit eşhasa ait Adliye Vekâletinden mevрут yedi kıta evrakı hükmiye Adliye Encümenine havale edildi. Aydın Mebusu Esad Efendinin, üzerlerinde hâtırâi istiklâl yazılı ve memaliki meşgulemizin resimlerini muhtevi posta pulları tabedilmesine dair teklifi kanunisi müzâkere edilerek bunun kanun şeklinde tedvinine lüzum olmayıp encümen mazbatasına diğeri bâzı kasabat isimlerinin ilâvesi suretiyle tadilen ve tasviben Dahiliye Vekâletine tevdi kabul edildi. Bilâhara Sinob harikzedegânına meccanen kereste itasma dair lâyihai kanuniyenin müzakeresine geçilmiş ise de bu bapta umumi bir lâyihai kanuniye mevcud olduğundan onunla tevhidten müzakere edilmek üzere tehiri kabul ve ruznamedeki diğeri mevaddın müzakeresi Heyeti Vekilenin huzuruna muallâk bulduğundan müzakereye devam edilmeyip Perşembe günü içtima edilmek üzere saat üçte celseye nihayet verildi.

Reisisani	Kâtip	Kâtip
Dr. Adnan	Ziya Hürşid	Peyyaz Âli

REİS — Zabıt hakkında söz istiyen var mı efendim? (Hayır sesleri) Zabıt kabul edildi.

2. — İCRA VEKİLLERİ HEYETİ MUAMELÂTI

1. — *Yeniden intihabedilen İcra Vekilleri Heyeti*

REİS — Heyeti Vekile intihabına dair Makamı Riyasetin tezkeresi var :

B. M. M. Heyeti Umumiyesine

Heyeti Vekileden istifa edenlerin yerlerine berveği âti irae edilen namzetler meyanından her vekâlet için birer zatın intihabını arz ve teklif ederim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi
Mustafa Kemal

Şeriye Vekâleti : (Mustafa Fehmi Efendi Bursa), Hacı Tefik Efendi (Kângır), Hüseyin Hüsnü Efendi (İstanbul).

Müdafaai Milliye Vekâleti : Fevzi Paşa (Kozan), Kâzım Karabekir Paşa (Edirne), Refet Paşa (İzmir).

Nafia Vekâleti : Omer Lûtfi Bey (Amasya), İhsan Bey (Cebelibereket).

Adliye Vekâleti : Refik Şevket Bey (Saruhan), Abdullah Azmi Efendi (Eskişehir), Hafız Mehmed Bey (Trabzon).

Maarif Vekâleti : Hamdullah Suphi Bey (Antalya), Hamdi Bey (Canik), Veli Bey (Burdur).

Dahiliye Vekâleti, Ata Bey (Niğde), Haydar Bey (Van).

Maliye Vekâleti Hasan Bey (Trabzon), Ferid Bey (Çorum).

Sihhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti : Doktor Refik Bey (Bayazıt), Fikret Bey (Kozan), Emin Bey (Bursa).

İktisat Vekâleti : Mahmud Celâl Bey (Saruhan), İsmet Bey (Çorum).

REİS — Efendim isimleri birer birer okuyacağız, lütfen reylerinizi istimal ediniz.

SALİH Ef. (Erzurum) — Reis Bey usul hakkında bir şey arz etmemiş müsaade buyurur musunuz? Beyefendiler esbabı istifa neydi?..

REİS — Efendim bu usule dair değil.

SALİH Ef. (Erzurum) — Usule dairdir. Memlekette mesuliyet esasları tesbit edilmelidir. Binaenaleyh istifa eden beyefendilerin isimleri yine mevzuubahistir. Niçin istifa ediliyor, niçin tekrar isimleri yazılıyor, Türkiye bundan sonra mesullerin hesabını aramıyacak mıdır?

REİS — Usule dair söylemiyorsunuz Beyefendi menediyorum.

SALİH Ef. (Devamla) — Emrederseniz salondan da çıkarım.

REİS — Sözüünüz usule dair değildir efendim. (İstimali rey için esami okunarak reyler toplandı) [Mustafa Bey (Karahisari Şarki), Yunus Nadi Bey (İzmir), Halil İbrahim Efendi (İzmit) kura ile tasnifi âraya memur edildiler.]

5. — MAZBATALAR

1. — *Süird Mebusu Mustafa Sabri Efendinin istinaf mahkemelerinin lâğvına dair kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/296)*

REİS — Süird Mebusu Sabri Efendinin mehakimi istinafiyenin ilgasına dair teklifinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası var. Lâyiha Encümeni; Adliye Encümenine havalesini teklif ediyor. Adliye Encümenine havalesini kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın, Adliye Encümenine havale edilmiştir.

2. — *Kastamonu Mebusu Doktor Suad Beyin Ankara'da bir dışı mektebi tesisine dair kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/295 mükerrem)*

REİS — Doktor Suat Beyin Ankara'da bir dışı mektebi küşadına dair teklifinin Sıhhiye Vekâletine havalesine dair Lâyiha Encümeni mazbatası var. Münasipse Sıhhiye Vekâletine gönderelim. (Münasiptir sadaları) Sıhhiye Vekâletine havale edilmiştir.

3. — *Kastamonu Mebusu Abdülkadir Kemali Beyin, Kanunu Cezanın 203 ncü maddesine tezyil edilecek mevât hakkında kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/288)*

REİS — Abdülkadir Kemali Beyin Kanunu Cezanın 203 ncü maddesine dair olan teklifinin şayanı müzakere olduğuna ve Adliye Encümeni-

ne havalesine dair Lâyiha Encümeni mazbatası var. Adliye Encümenine havalesini kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Kabul edilmiştir.

4. — *Trabzon Mebusu Ali Şükrü Beyin, memurunin usulü muhakemesi hakkında kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/299)*

REİS — Ali Şükrü Beyin memurin muhakematına dair olan teklifinin şayanı müzakere olmadığına dair Lâyiha Encümeni mazbatası var, fakat Ali Şükrü Bey burada yoktur zannedirim. Geldiğinde müzakere edilmek üzere tehir edelim.

VEHBİ Ef. (Konya) — Lâyiha Encümenine havale olunmuş, Lâyiha Encümeni de şayanı kabul görmemiş.

REİS — Vehbi Efendi Hazretleri öyle ama.. Lâyiha Encümeni reddetmiştir. İhtimal ki Meclise karşı sahibi teklif müdafaa edecektir. (Doğru sesleri)

5. — *Kırşehir Mebusu Sadık Beyin, Memurin Muhakemat Kanununun tadili hakkında kanun teklifi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/289)*

REİS — Kırşehir Mebusu Sadık Beyin mahkûm memurin hakkındaki teklifinin şayanı müzakere olmadığına dair Lâyiha Encümeni mazbatası var.

Lâyiha Encümeni mazbatası

Mâni istihdam olacak derecede mehakimini aidesince sureti katiyede mahkûm olmuş iken affa iktiran eden ve yahut mücazâtı mahkûmeleri olbaptaki kanun mucibince tecili infaza tâbi olan memurunin hidematı devlette cevazı istihdamı lüzumuna dair Kırşehir Mebusu Sadık Beyin encümenimize muhavvel teklifi kanunisi mütalâa ve tetkik olundu. Teklifi mezkûr ahkâmı kanuniye ile kabili tevfiik olmadığı ve hizmeti Devlette istihdama mâni derecede mahkûm ve yahut mücazâtı mahkûmeleri mücecel olanların cezası istihdamları muvafık olanıyacağı cihetle encümenimizce şayanı müzakere görülmiyerek reddedilmiştir.

Lâyiha Encümeni Reisi
Lâziztan
Esad

Mazbata Muharriri
Yozgad
Süleyman Sırrı

Kâtip
Ertuğrul
Necib

REİS — Efendim, söz istiyen var mı?
MUSTAFA KEMAL B. (Ertuğrul) — Efendim, evvelâ kendileri izahat versinler, maksatları nedir?

REİS — Mazbatayı kabul edenler Lûtfen ellerini kaldırsın. Mazbata kabul edilmiştir.

4. — TEKLİFLER

1. — *Çorum Mebusu Ferid Beyin, Ankara*

valii sabıka Reşit Bey ailesine maaş bağlanmasına dair kanun teklifi (2/309)

REİS — Çorum Mebusu Ferid Bey ve rüfkasının Ankara valii esbâkı Doktor Reşit Bey ailesine hidematı vataniye tertibinden maaş tahsisine dair bir teklifi kanunisi var, Lâyiha Encümenine havvale ediyoruz. Efendim, tasnifi âra bitinceye kadar beş dakika teneffüs.

İKİNCİ CELSE

Açılma saati : 4 sonra

REİS — Reisisani Dr. Adnan Beyefendi

KÂTİP : Ziya Hurşid B. (Lâzistan)

REİS — Celseyi açıyorum.

Tasnifi âra neticesini arz edeceğim efendim. Reye iştirak edenlerin mecmuu iki yüz on iki. Kırk dört zat istinkâf etmiştir, Şeriye Vekâletine Mustafa Fehmi Efendi yüz kırk dokuz, Müdafaai Milliye Fevzi Paşa Hazretleri yüz elli altı, Adliye Vekâletine Refik Şevket Bey yüz yirmi iki, Maliye Vekâletine Hasan Bey Trabzon yüz kırk iki, Dahiliye Vekâletine Ata Bey Niğde yüz kırk yedi, İktisat Vekâletine Mahmud Celâl Bey yüz kırk dört, Maarif Vekâletine Hamdullah Subhi Bey yüz otuz altı, Nafia Vekâletine Ömer Lûtfi Bey yüz kırk dokuz, Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletine Doktor Refik Bey, yüz elli iki rey ihraz etmek suretiyle intihabedilmişlerdir. Diğer rey alanlar Şeriye Vekâleti için Hacı Tevfik Efendi (3), Vehbi Efendi (4), Şeyh Servet Efendi (1), Müdafaai Milliye Vekâleti için Refet Paşa (3) Kâzım Karabekir Paşa (1), Adliye Vekâleti için Abdullah Azmir Efendi (24), Maliye Vekâleti için Ferid Bey (6), Dahiliye Vekâleti için Haydar Bey (3), (Allah muvaffak buyursun sadaları)

HASİB B. (Maraş) — Reis Bey bendenizin Pontüs ve Merzifon meselesine mütaallik 14 Mayıs'ta verilmiş bir takririm vardı okunmadı..

REİS — Sonra bulur okuruz.

3. — AZAYI KİRAM MUAMELÂTI

1. — *Mebuslardan bâzılarına izin verilmesine dair Divanı Riyaset kararı*

REİS — Efendim Divanı Riyasetin mezuniyete mütaallik bir kararı var, o okunacak.

Heyeti Umumiyyeye

Âtide isimleri muharrer zevata hizalarında gösterildiği miktarda mezuniyet itası Divanı Riyasetçe tensibedilmiş olmakla keyfiyet Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arz olunur.

Büyük Millet Meclisi Reisvekili
Hasan Fehmi

REİS — Haydar Bey (Van) iki ay, kabul edenler ellerini kaldırsınlar. Kabul edilmiştir. efendim.

Fikri Faik (Genç) Üç ay (Azimet ve avdet hariç) Kabul edenler ellerini kaldırsınlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Abdülğani Bey (Muş) Üç ay kabul edenler ellerini kaldırsınlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Mustafa Âkif Efendi (Diyarbakir) Üç ay kabul edenler ellerini kaldırsınlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Zekâi Bey (Adana) Üç ay, kabul buyuranlar ellerini kaldırsınlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Celâl Bey (Trabzon) Üç ay, kabul buyuranlar ellerini kaldırırlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Recai Bey (Trabzon) Üç ay, kabul edenler ellerini kaldırırlar. Kabul edilmiştir, efendim.

İsmail Safa Bey (Mersin) Üç ay, kabul buyuranlar ellerini kaldırırlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Emin Bey (Erzincan) İki buçuk ay, kabul buyuranlar ellerini kaldırırlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Hafız Mehmed Bey (Trabzon) Üç ay, kabul buyuranlar ellerini kaldırırlar. Kabul edilmiştir, efendim.

Efendim müsaade buyurulur mu? Heyeti Aliyenizin malûmu devletidir ki, yeni Maliye Vekili arkadaşımızı intihabettik ve ruznameyi

müzakeratımızda en mühim mesele bütçedir ve bütçe ile meşgul olmak lâzımgelir. Halbuki geçende ittihaz buyurulan karar mucibince bütçe; tekrar encümenine gidiyor ve o encümenine diğer encümenlerden ikişer arkadaş intihabı da tahtı karara alınmıştır. Bâzı encümenler bu arkadaşları intihabetmişlerdir. Rica ederiz efendim diğer encümenler de şimdi arkadaşlarını intihabet-sinler. Yeni Maliye Vekili Beyefendi de encümenle temas ederek bütçeyi huzuru âlinize gelecek bir şekilde ihzar edecekler ve Heyeti Celenize arz edeceklerdir. Bunun ve encümenlerin müsait çalışması için; Ramazan Şerif münasebetiyle de, celseyi, gelecek Cumartesi günü yani Ramazan Şerifin 20 nci Cumartesi günü İçtima etmek üzere tatil ediyorum.

4,10 sonrada celseye nihayet verildi

